



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum in angelis distingui debeat cognitio matutina a vespertina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

Atque lumen intellectuale, non est completus respectu omnium cognoscibilium, que naturaliter cognoscere potest: sed est perfectibilis. nec potest se de potentia in actum reducere nisi quantum ad aliqua esset eius cognitio completa per naturam. unde oportet quod in intellectu nostro sint quedam, que intellectus noster naturaliter cognoscit. I prima principia: quamvis etiam ipsa cognitio in nobis non determinetur nisi per acceptionem a sensibus. unde sicut intellectus noster se habet ad ista principia, sic se habet angelus ad omnia, que naturaliter cognoscit. Et cum cognitio principiorum in nobis sit altissimum nostræ sciencie, patet quod in primo nostræ nature aringimus quodammodo in similitudine angelicæ. ut n. dicit Dion. 7. c. de Div. nom. divina sapiencia, fines primorum coniungit principis secundorum. nisi sicut nos sine discursu principia cognoscimus simpliciter in actu: ita & angeli omnia que cognoscunt: vñ & intellectuales dicuntur. & habitus principiorum in nobis ad intellectus.

Ad primum ergo dicendum, quod angeli consunt creaturas in verbis: sicut cognoscitur res in sua similitudine absque omni discursu.

Ad II. dicendum, quod angelis non est ignotum aliquid eorum, ad que possunt per naturalem cognitionem pervenire: sed aliqua ignorant que naturalem cognitionem excedunt, & in horum cognitionem ex seipsis venire non possunt conferendo, sed solum in executione divina: sed intellectus noster non novit omnia que naturaliter cognoscere potest. Et ideo ex his que novit, potest in ignota devenire, non autem in ignota que naturalem cognitionem excedit, sicut ea que sunt fidei.

Ad III. dicendum, quod motus de quo Dion. loquitur non accipitur pro transitu de vno in aliud: sed illo modo quo omnis operatio motus dicitur sicut intel. igere est quidam motus, & sentire. Et sic triplicem motum, & in angelis & in animabus distinguit Dionysius, quantum ad cognitionem divinam. scilicet. circulem, obliquum & rectum secundum hanc similitudinem. circularis enim motus est totaliter uniformis: ita ut propter æquidistantiam omnium partium circuli a centro: ut propter hoc, quod in motu circulari non est assignare magis, ex una parte, quam ex altera principium & finem: motus autem rectus est difforsis, tñ ex proprietate lineæ, cum partes non equaliter distent ab vno puncto signato: tñ ex parte motus qui habet principium & finem signatum: obliquus autem motus habet aliquid uniformitatis secundum quod convenit cum motu circulari, & aliquid difforsitatis scilicet quantum ad motum rectum: non est autem idem motus uniformitatis & difforsitatis in angelo & anima. unde diversimode hos motus in utroque distinguit. Angelus enim in ipso actu cognitionis divinæ non se extendit ad diversas: sed in ipso Deo vno figuratur, & scilicet hoc dicitur ea Deum moveri quasi motu circulari, non deveniens in ipsum, sicut in fine cognitionis ex aliquo principio, sicut circulus non habet principium, neque finem. Et id dicit quod angeli moventur circulariter, unitate, sine principii & interminabilibus illuminationibus pulchri & boni, ut intelligamus ipsas illuminationes divinas in menses angelicas pervenientes, sicut lineas pervenientes de centro ad circumferentiam, quodammodo substantia circumferentia constituit, ut sic cognitio Dei que de seipso habet, comparat centro, cognitio autem angelorum de ipso, comparat circulo qui imitatur unitatem centri, sed difforsitas ad ea. Sed difforsitas in angelo respectu divinæ cog-

gnitionis non invenitur quantum ad ipsam cognitionem: sed solum quantum ad cognitionis circumferentiam scilicet quod dicitur divina cognitionem tradit: & hoc ponit quantum ad rectum motum in angelis. unde dicit quod in directum movetur quod procedunt ad subiectorum providentiam recta omnia transeunt, obliquum vero motum ponit quasi compositum ex vtroque, in quantum scilicet ipsi in unitate divinæ cognitionis permanentes exeunt per actionem in altos reducidos in Deum. unde dicit quod oblique moventur, quando providentes minus habentibus inegressibiliter manent in identitate circa identitatis causam: sed in anima et quantum ad ipsam divinam cognitionem invenitur uniformitas & difforsitas. Tribus enim modis anima movetur in Deum, vno modo inuisibilia Dei per ea que facta sunt, visibilia conspiciens, & iste est motus rectus. unde dicit quod indirectum movetur anima, quando ab ea que circa seipsam progreditur, & ab exterioribus sicut a quibusdam signis variatis & multiplicatis ad simplices & unitas sursum agit contemplationes. Alio modo movetur in Deum, ex illuminationibus ex Deo receptis: quas tamen recipit secundum modum suum sensibilibus figuris velatis, sicut Isaias vidit Deum sedentem super solum excelsum & elevatum. Et hic motus est obliquus habens aliquid de uniformitate ex parte divinæ illuminationis, & aliquid de difforsitate ex parte sensibilium figurarum. vñ dicit quod oblique movetur anima in quantum secundum proprietatem suam divinam illuminatur cognitionibus, non intellectualiter & singulariter: sed rationabiliter & diffuse: Tertius modus est quod anima a se oia sensibilia abicit supra oia Deum cogitans, & et supra seipsam, & sic ab omni difforsitate separatur. Et hic est motus circularis. unde dicit quod circularis motus est introitus ad seipsam ab exterioribus, & intellectualium virtutum ipsius conuolutio, & quod demum iam uniformis facta unitur unitis virtutibus, & sic manudicitur ad id quod est super omnia.

Ad IIII. Dicendum, quod cordis abscondita in motibus corporis intuentur angeli, sicut causa videtur in similitudinibus suorum effectuum absque omni discursu: nec propter hoc quod illos motus de novo percipiunt aliqua collatione indigere: statim enim ut res sensibiles sunt similes sunt angelorum formis, & sic ab angelis cognoscuntur, & sic sine discursu sensibilia de novo facta cognoscunt.

Ad V. Dicendum, quod conuolutio illa non significat collationem: sed magis circulem imitationem animæ & ipsius angeli.

Ad VI. Dicendum, quod angeli vident causas in effectibus & effectus in causis, non quasi discurrendo ex vno in aliud: sed sicut res videtur in sua imagine sine discursu.

Ad VII. Dicendum, quod experimentalis cognitio in demonibus non fit per collationem: sed secundum quod vident effectus in causis, vel causas in effectibus modo predicto. Et quanto sunt tempore diuturniores tanto plures effectus alicuius cause cognoscunt, & sic de ipsa maiorem cognitionem habent quodammodo, non quidem intellectu, sed extentive secundum quod in pluribus effectibus eius virtutem vident.

ARTICVLVS XVI.

Utrum in angelis distingui debeat cognitio matutina, & vespertina.

Extodecimo queritur, utrum in angelis distingui spebeat cognitio matutina & vespertina. Et videtur

Tot medi

id est

est ex

caribus

et syllog

on. 7. c. de

multitudi

tionem

culari

culas

g. in

ronali

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

Anima

ng. 7. c. de

eg. 2.

et.

id est

et. Hic

rendo.

</

Ca. 4. de di-
ni. noum. 2
prin. & 7. 4
non multu
ante med.
cap. 22. to. 3.

ur qd non. uespere. n. & mane diei sunt tenebris
admitas: sed in intellectu angeli nullæ sunt tenebræ,
cū sint specula clarissima, ut Dio. dicit. ergo in ange-
lis nō dēt distingui cognitio matutina & uespertina.

¶ 2 Præt. Secūdu Aug. sup Gen. ad literam, cog-
nitio matutina dī qua angeli cognoscunt res fiēdas
in uerbo. uespertina aut qua cognoscit res in pro-
pria natura: sed nō aliter cognoscunt res antequā
sint, & aliter possū sunt. cū intellectu hēant deiformem,
& a reb. cognitionē non accipiāt. ergo in eis
cognitio matutina & uespertina distingui nō dēt.

¶ 3 Præt. Cognitio uespertina est qua res cogno-
scuntur in propria natura. sed res in uerbo in pro-
pria natura cognoscuntur. uerbū enim expressius
propriam naturam rei repræsentat, quam ipse ē
forma. cum ergo cognitio matutina sit cognitio
in uerbo, uidetur quod uespertina cognitio a ma-
tutina in angelis non distingatur.

cap. 22. to. 3.

¶ 4 Præt. Gene. i. dicitur, quod factum est uespere
& mane dies unus: sed dies accipit ibi pro ipsa an-
geli cognitione, ut Aug. dicit 4. sup Gen. ergo una
& eadē ē in angelis cognitio matutina & uespertina.

¶ 5 Præt. Lux matutina crescit in meridianam: sed
cognitio quæ est rerum in uerbo, non potest cre-
scere in aliquam ampliorem cognitionem. ergo
cognitio rerum in uerbo non proprie potest dici
matutina: & sic non distinguitur in angelis cog-
nitio matutina & uespertina, per hoc quod est co-
gnoscere res in uerbo, & in propria natura.

¶ 6 Præt. Prius est cognitio rei fiēda, quam facte:
sed cognitio uespertina præcedit matutinam, ut
patet Gene. i. Factum est uespere & mane. ergo nō
conuenienter distinguitur cognitio uespertina a
matutina, ut cognitio uespertina sit cognitio rei iā
factæ, matutina uero rei fiēda.

Li. 1. contra
manichæos
c. 8. t. 1. trac.
i. 10. to. 9.

¶ 7 Præt. Aug. comparat cognitionem rerum in
uerbo & in propria natura cognitioni artis & ope-
ris, & cognitioni linear, quæ intelligitur, & quæ in
pulvere scribitur: sed illud non patitur diuersa co-
gnitionis genera. ergo nec cognitio rerū in uerbo
& in propria natura sunt duæ cognitiones, & sic
matutina & uespertina cognitio non distinguitur.

¶ 8 Præt. Angelus in principio suæ creationis co-
gnouit cognitione matutina, non autē cognouit
uerbum, quia non fuit creatus beatus. uidere autē
uerbū est actus beatitudinis. ergo cognitio rerum
in uerbo non est cognitio matutina, & sic idē qd
prius: sed dicendum quod quamuis non cognoue-
rit uerbum per essentiā, cognouit tñ per aliquā si-
militudinem creatā, & sic cognouit res in uerbo.

¶ 9 Sed contra, Ois cognitio q̄ est p formas crea-
tas est obumbrata: quia omnis creatura in se con-
siderata est tenebra: sed cognitio obumbrata, est
cognitio uespertina. ergo cognoscere res ī uerbo,
uel uerbum mō prædicto esset cognitio non matu-
tina, sed uespertina.

¶ 10 Præt. Aug. contra Manichæos dicit, q̄ mens
fortis & intentata, cum illam primam ueritatem
conspexit, cetera obliuiscitur. ergo uident uerbū
nihil aliud us in uerbo, & sic matutina cognitio in
angelis non potest dici cognitio rerum in uerbo.

¶ 11 Præt. Cognitio matutina est clarior q̄ ues-
pertina: sed cognitio rerum in uerbo est minus clara
q̄ cognitio rerū in propria natura, quæ res in uerbo
sunt s̄m quid. in propria aut natura sunt simplici-
ter. Melius aut cognoscit aliqd ubi est simpliciter,
q̄ ubi est s̄m quid. ergo hoc modo distingui non
pōt, ut cognitio rerum in uerbo dicatur matutina
in proprio autem genere dicatur uespertina.

¶ 12 Præt. Cognitio quæ est ex propriis & in medi-
tis est perfectior, quam quæ est ex causa cōi. sed
Deus est causa cōis rerum omnium. in perfectiore
est ergo illa cognitio qua res cognoscuntur in uer-
bo, quam illa qua cognoscuntur in propria natura.

¶ 13 Præt. Res cognoscitur in uerbo sicut in quo-
dā speculo: sed perfectius cognoscitur res in uer-
bo, quā in speculo. ergo & perfectius in propria na-
tura quam in uerbo, & sic idem quod prius.

IN CONTRARIUM est quod Aug. 4. & 5. sup
Genesim ad literam has cognitiones distinguit
modo prædicto.

RESPON. Dicendum, q̄ hoc, quod dicitur de
matutina, & uespertina angelorum cognitione,
introducūm est ab Aug. hac necessitate, ut posset
ponere ea, quæ in sex primis dieb. facta leguntur,
sine successione temporum esse completa. unde
per dies illos non temporum distinctiones sunt
intelligi, sed angelorum cognitionem. Sicut in præ-
sentatio lucis corporalis super hæc inferiora die
facit temporalem: sic præsentatio uel operatio in
minis intellectus angelici super res creatas die
primalem facit: & secundum hoc multi dies distin-
guntur, quod intellectus angeli diuersis rerum
generibus cognoscendis comparatur: & sic ordo
diei non fuit ordo temporis, sed ordo natura, qui
in cognitione angeli attenditur secundum ordi-
nem cognitorum adinuenim, prout alterum al-
tero est prius natura. Sicut autem in die tempo-
ri

mane est diei principium, uespere uero finis: in
cognitione angeli respectu eiusdem rei est con-
siderare principium, & finem secundum ordinem
rei cognita: principium autem cuius rei est in
sua causa, a qua illud terminus autem finis est
ipsa re ad quam actio causæ producitur. Sicut
vñ primitiua alicuius rei cognitio, est secundum
quod considerata in cā sua, quæ est uerbum essen-
tium. unde cognitio rerum in uerbo dī matutina
cognitio, ultima autē rei cognitio est secundum
cognoscitur in seipsa, & talis cognitio dī ues-
pertina. Sciendum tñ, quod ista distinctio pōt dupli-
ter intelligi. Vno mō ex parte rei cognita. Alio mō
ex parte medii cognoscendi. Ex parte quod
cognita, ut dicat res in uerbo cognoscitur q̄ cogno-
scitur esse eius quod hēt in uerbo, in propria autē
natura secundum qd cognoscitur ipsum esse rei
quod hēt in seipsa, & hic nō est conueniens similitu-
dus, quia esse rei, q̄ hēt in uerbo, non est aliud ab
esse uerbi, quia ut Ansel. dicit, creatura in creatore
est creatrix essentiā. unde hoc modo cognoscitur
creaturam in uerbo non esset cognitio creaturæ
sed magis creatoris. Et iō oportet hanc distinctio-
nem intelligi ex parte medii cognoscendi. ut dicat
tur res cognosci in uerbo q̄ per uerbum ipsa res
in propria natura cognoscitur: in propria uero na-
tura, q̄ cognoscitur per formas aliquas creaturæ
formas sibi inditas, uel et si per formas accipiatur
cognosceret quantum ad hoc pertinet, nihil distin-

AD PRIMUM ergo dicendum, quod non accipit
tur similitudo in cognitione angeli uespere & ma-
ne s̄m hoc, quod uespere & mane diei temporis
sunt cum tenebrarum admittance: sed magis s̄m
rationem principii & termini, ut dictum est. Vñ
pōt dici, quod omnis intellectus creatus, in quocun-
tum est ex nihilo, tenebrosus est, comparatus cre-
tati intellectus diuini. Haber autem lucis admittance
nem in quantum diuinum intellectum imitatur
modo

AD I. Dicendum, q̄ quis per uerbum cognoscitur
modo

modo cognoscant angeli res factas & factas: tñ alio mō cognoscūt angeli res factas p verbū, alio mō res factas per propriā naturā secundū similitudinem eius. quam pangs se habent & secundū hoc matutina cognitio a vespertina distinguitur.

Ad III. Dicendum, quod quamuis res expressus represententur in verbo quam in formis intellectus angelici: tamen forma intellectus angelici sunt magis rebus proportionata: & quasi eis adequata: & ideo ista cognitio dicitur esse rerum in propria natura & non prima.

Ad IIII. Dicendum, quod sicut vna tota scientia, comprehendit sub se diversas scientias particulares, quibus conclusiones diversae cognoscuntur, ita etiam ipsa vna cognitio angeli quae est quasi quoddam forum comprehendit sub se cognitionem matutinam & vespertinam quasi partes, sicut mane & vespere sunt partes diei temporalis.

Ad V. Dicendum, quod non oportet quantum ad omnia spiritalia corporalibus similia esse. non igitur cognitio rerum in verbo propter hoc dicitur matutina; quia in aliquam maiorem cognitionem crescat: sed quia ad aliquam cognitionem inferiorem terminatur, ut dictum est.

Ad VI. Dicendum, quod cognitio matutina precedit vespertinam ordine naturae respectu vniuersi, & eiusdem rei: sed respectu diversarum rerum vespertina cognitio prioris intelligitur esse prior cognitione matutina posterioris, prout in cognitione attenditur ordo respectu rerum cognitarum.

Et ideo Genesius vespere antemane ponit hac necessitate, quia opus primae diei est lux, quam Aug. inteligit spirituale naturam, quae illuminatur per cognitionem ad verbum. Angelus autem seipsum primo in seipso cognouit naturali cognitione, & in se cognito non in seipso permansit, quasi seipso finiens & in se finem ponens. sic. n. nox factus est, ut angeli qui peccauerunt: sed cognitionem suam in Dei laudem retulit; & sic ex sui contemplatione cōuersus est in verbi contemplatione, in quo est mane sequentis diei, sicut in verbo accepit cognitionem sequentis creaturae, sicut in verbi.

Sicut autem videmus in tempore continuo, quod idem nunc est duorum temporum, prout est finis praeteriti & principium futuri: ita matutina cognitio secundae diei est prima diei terminus, & secundae diei initium: & sic deinceps vsque ad diem septimum.

Ad VII. Dicendum, quod non est eadem cognitio artificialis secundum quod cognoscitur ex forma artis, & secundum quod cognoscitur ex ipsa re facta. Prima. n. cognitio est vniuersalis nisi: secundum autem potest esse etiam particularis, secundum quod intuetur aliquam domum factam. Et praeterea non est simile omnino: Ars enim creata magis est proportionata, & adaequata rebus artificialibus, quam ars increata rebus creatis.

Ad VIII. Dicendum, quod angelus in principio suae creationis non fuit beatus, nec per essentiam Verbum vidit, unde nec cognitionem matutinam habuit: sed primo habuit vespertinam, & ex vespertina profecit in matutinam. vñ signanter primus dies mane non debuit habuisse, sed primo vespere, quod vespere transiit in mane: quia lux illa spiritualis quae primo die facta est, substantia angelica statim facta seipsum cognouit, quod fuit cognitionis vespertinae & hanc cognitionem retulit ad laudem verbi, in quo facta est ei cognitio matutina. Et propter hoc dicitur Genes. I. Factum est vespere & mane &c.

Ad IX. Dicendum, quod cum cognitio vespertina

A a matutina distinguitur ex parte medij cognitionis, & non ex parte rei cognita: cognitio creatoris per creaturam est vespertina: sicut econtrario cognitio creaturae per creatorem est matutina. Unde quantum ad hoc ratio recte procedit.

Ad X. Dicendum, quod mens fortis rebus diuinis intenta dicitur aliorum obliuisci, non quidem quantum ad scientiam: sed quantum ad rerum estimationem: quia illa quae nobis in creaturis maxima videbantur, diuina celsitudine considerata minima iudicamus.

Ad XI. Dicendum, quod cognitio rerum in verbo est perfectior, quam cognitio earum in propria natura in quantum uerbum clarius representat unamquamque rem quam creata species. Res autem esse verius in seipsis quam in verbo, potest intelligi dupliciter. Vno modo, ut habeant nobilius esse in se, quam esse quod habent in verbo quod falsum est: quia in seipsis habent esse creatum, in verbo autem increatum: & ita esse quod habent in seipsis est secundum quid respectu illius, quod habent in verbo. Alio modo ut res sit perfectius haec in seipsa, quam in verbo, & hoc quodammodo verum est. res enim in seipsa materialis est: quod est de ratione quae rōdā rerū, in verbo autem materialis non est: sed sibi similitudine hñs, quātū ad formā & materiam. Et in quibus sicut hoc, quod est talis res in verbo, sit quod in seipsis cognoscitur per uerbum, quia per seipsam etiam in quantum est talis: quia perfectius representatur etiam propria rei rō in verbo, quam in seipsa, quamuis secundum propriam rationem existendi sic, verius sit in seipsa. Cognitio autem sequitur formae representationem, unde res cum non sit in anima, nisi secundum quid per suam similitudinem, simpliciter tamen cognoscitur.

Ad XII. Dicendum, quod ipse Deus est proprius & immediata causa uniuscuiusque rei, & quodammodo magis intima cuiusque, quam ipsum sit intimum sibi, ut Augustinus dicit.

Ad XIII. Dicendum, quod formae non transfunduntur in res: sed econuerso a uerbo transfunduntur in res, unde non est simile de cognitione rerum in speculo & in uerbo.

ARTICVLVS XVII. Vtrum angelica cognitio sufficienter diuidatur per matutinam & vespertinam.

DECI MOSEPTIMO queritur, vtrum cognitio angelica sufficienter per matutinam & vespertinam distinguitur. Et videtur quod non, ut epim dicit Au. 2. super Gen. ad litteram. Cognitio vespertina est, quia res cognoscitur in seipsa, matutina vero, cum refertur in laudem creatoris: & sic cognitio matutina videtur a vespertina distingui per relatum & non relatum: sed praeter cognitionem creaturam in seipsa relatum ad uerbum & non relatum, est accipere aliam creaturam cognitionem magis differētem ab eis, quam differat aliqua istarum ab alia, scilicet cognitionem creaturarum in uerbo. ergo matutina & vespertina cognitio, non sufficienter diuidunt cognitionem angelicam.

¶ 2 Prae. Au. 2. super Gen. ad litteram ponit triplex esse creaturam, vnum quod habet in verbo, aliud quod habet in propria natura tantum, tertium quod habet in mente angelica: sed penes primum esse, & sicut accipitur cognitio matutina & vespertina. ergo penes tertium, debet accipi tertia eius cognitio.

¶ 3 Prae. Cognitio matutina & vespertina distinguitur per hoc, quod est cognoscere res in verbo, & res in propria natura, & per hoc quod est cognoscere res factas.

Ep. 4. 18. 22. 1. 4. 0. 23. 22. 23. 10. 3.

C. 1. & li. 2. c. 1. 0. 0. 1. 2.